

Тому, з метою упорядкування належної нормативно-правової бази для діяльності відновленої Держмитслужби, на нашу думку, насамперед, та до початку фактичної діяльності Держмитслужби України, потрібно:

- створити робочу групи із залученням практичних працівників митної системи, європейських фахівців з митного законодавства та науковців для узгодження й розробки нормативно-правових актів, якими керуватиметься Держмитслужба;

- провести систематизований та комплексний аналіз усіх нормативно-правових актів та визначити механізми для максимального спрощення нормативної регламентації, тобто уникаючи надмірної зарегульованості;

- визначити проблеми та шляхи їх вирішення при застосуванні та виконанні європейських вимог та норм митного законодавства.

Слушною є думка про те, що іноді в юридичній літературі, а часом, на жаль і в офіційних акта спостерігається занадто вільне поводження з нормативною термінологією. Йдеться конкретно про термін «імплементация», який означає не наближення національного законодавства до міжнародного, не впровадження останнього в українське право (як це розуміється деякими правниками), а здійснення, виконання. (Настюк В. Я. Адміністративно-правові проблеми законодавчого регулювання митної справи в Україні: Дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2005. — 430арк. — Бібліогр.: арк. 400—430. (с. 324)).

Вищезазначені пропозиції, на нашу думку, нададуть змогу створити належне нормативно-правове забезпечення, усунути правові колізії, унормувати термінологічний апарат нормативно-правових актів, які є складовою митного законодавства та основою діяльності Держмитслужби України.

АБЛЯКІМОВА Е. Е.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
пошукувач кафедри морського та митного права

УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ ЯК ПРИНЦИП ПРОЦЕДУРИ НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Закон України «Про доступ до публічної інформації» (Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2011. — № 32. — Ст. 314.) встановивши порядок здійснення та забезпечення відповідного права, запровадив новий тип адміністративної процедури у системі

адміністративно-процесуальної діяльності суб'єктів владних повноважень в Україні.

Універсальність категорії «публічна інформація», яка може охоплювати різні види інформації, як за порядком доступу, так і за галузями знань, обумовлює той факт, що різні суб'єкти інформаційних відносин, які підпадають під категорію розпорядників публічної інформації зобов'язані діяти у певний, визначений законом спосіб, з метою забезпечення реалізації суб'єктивного права на доступ до забезпечення інформації. Таким чином, ми маємо справу з універсальною процедурою, яка є в цілому ідентичною для всіх органів публічної влади, та, навіть для тих недержавних інституцій, які законодавством прирівнюються до розпорядників публічної інформації. Слід зазначити, що існує небагато видів юридичного процесу, в якому для різних суб'єктів досягнуто такого рівня уніфікації та гармонізації.

В самому загальному виді, процедуру реалізації права на доступ до публічної інформації можна визначити як особливу процедурну форму діяльності розпорядників публічної інформації щодо вирішення індивідуальних справ за запитами щодо надання доступу до публічної інформації.

При цьому, з одного боку, процедура реалізації права на публічну інформацію має багато спільних рис із управлінським процесом, з іншого боку існує значна кількість специфічних ознак, обумовлених особливостями цілей, суб'єктів та принципів даної процедури.

Але саме принцип універсальності, на нашу думку, є одним із тих, що є особливістю процедури надання доступу до публічної інформації, та істотно відрізняє дану процедуру від більшості адміністративних процедур.

Однією з особливостей адміністративного процесу багатьма дослідниками вважається його несистемність (Лапина М. А. Административная юрисдикция в системе административного процесса: монография / М. А. Лапина. — М.: Финансовый университет, 2013. — с. 5.). І дійсно, для адміністративного процесу в широкому розумінні характерна наявність величезної кількості процедур та проваджень, зміст яких напряму залежить від сфери відання того або іншого суб'єкту владних повноважень та характеру індивідуальних справ, що при цьому підлягають вирішенню. Так, наприклад, Ю. А. Тихоміров, виділяє щонайменше три підстави для класифікації адміністративних процедур управлінської діяльності — формі, цілі та функціональне призначення, на підставі яких визначає «1) загальні процедури (регламенти, правила) діяльності виконавчих органів та інших організацій, 2) спеціальні процедури, порядок вирішення тих або інших справ (земельних, житлових, тощо), 3) колізійні процедури, присвячені розбору колізійних, конфліктних ситуацій та спорів» (Тихоміров Ю. А. Административное право и процесс: полный курс / Ю. А. Тихоміров. — М.: Изд. Тихомірова Ю. А.,

2005. — с. 606.). Що свідчить про складність і неоднорідність системи адміністративних проваджень, та їх обумовленість відповідними внутрішніми правилами кожного конкретного суб'єкту.

В цьому аспекті процедура надання доступу до публічної інформації характеризується універсальністю, оскільки згідно ч. 4 ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» усі розпорядники інформації незалежно від нормативно-правового акта, на підставі якого вони діють, при вирішенні питань щодо доступу до інформації мають керуватися цим Законом. Таким чином, сама процедура є однаковою, незалежно від особливостей правового статусу розпорядника публічної інформації та його внутрішніх процедур діяльності. Більше того, виходячи із поняття розпорядника публічної інформації, що міститься у ст. 13 процедура повинна однаково застосовуватися не лише всіма суб'єктами владних повноважень, незалежно від їх рівня та належності до певної гілки влади, але й розпорядниками які подібних повноважень не мають, або взагалі недержавними суб'єктами, що мають у своєму розпорядженні публічну інформацію.

Принцип універсальності має важливе значення з точки зору практичної реалізації суб'єктивного права на доступ до публічної інформації, оскільки він спрямований на забезпечення єдиного порядку розгляду запитів щодо надання інформації та здійснення розпорядниками інших заходів щодо оприлюднення інформації. При цьому, головним критерієм виступають не особливості правового статусу конкретного суб'єкту, що має статус розпорядника публічної інформації, а сутність відповідного напрямку діяльності — роботи із запитами щодо надання публічної інформації, який має загальні основи, принципи та стадії, та спрямований на досягнення однакових завдань з точки зору управлінського процесу.

Однаковість завдань, що вирішуються при розгляді кожної окремої індивідуальної справи щодо реалізації відповідних матеріальних норм, які встановлюють право доступу до публічної інформації, обумовлює ідентичність конкретних управлінських дій, які повинні здійснити посадові особи або структурні підрозділи розпорядника щодо прийняття, обробки, та прийняття рішення по запиту. Не має значення і статус іншого суб'єкту процедури — запитувача, по відношенню до якого здійснюється відповідна процедурна діяльність, і який може бути фізичною чи юридичною особою, або об'єднанням громадян.

Крім того, обов'язок створення належних, визначених законодавством, умов для реалізації права на доступ до інформації, обумовлює ідентичність вимог до організаційних та розпорядчих заходів розпорядника, об'єктом яких є документи, що містять публічну інформацію.

Подібну стандартизацію слід вважати одним з основних чинників, що забезпечує дієвість механізму реалізації права на доступ до публічної інформації.